

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อพฤติกรรม
การเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3*

THE ACADEMIC ADMINISTRATION OF SCHOOL ADMINISTRATORS
AFFECTING STUDENTS' LEARNING BEHAVIORS IN PRIMARY
SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF CHAIYAPHUM
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 3

ภัทพภูมิ นามอินทร์¹ และ พระราชวรญาณเมธี²

Pattapoom Namin¹ and Phrarajavajiranyanamethi²

¹⁻²มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

¹⁻²Mahamakut Buddhist University, Thailand

Corresponding Author's Email: pattapoom.do2535@gmail.com

วันที่รับบทความ : 8 พฤศจิกายน 2568; วันแก้ไขบทความ 20 พฤศจิกายน 2568;

วันที่ตอบรับบทความ : 22 พฤศจิกายน 2568

Received 8 November 2025; Revised 20 November 2025; Accepted 22 November 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนระดับ
ประถมศึกษา 3) เพื่อวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

Citation:

* ภัทพภูมิ นามอินทร์ และ พระราชวรญาณเมธี. (2569). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3.

วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 4(1), 604-618.

Pattapoom Namin and Phrarajavajiranyanamethi. (2026). The Academic Administration Of School
Administrators Affecting Students' Learning Behaviors In Primary Schools Under The Office Of Chaiyaphum
Primary Educational Service Area 3. Journal of Interdisciplinary Social Development, 4(1), 604-618.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

ครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำนวน 127 โรงเรียน โดยการเปิดตารางเครชี มอร์แกน มีผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน, หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ 1 คน, ครูผู้สอน 2 คน รวมมีผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 508 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านพัฒนา และ ด้านการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ด้านจิตพิสัย (ด้านเจตคติและค่านิยม) รองลงมา คือ ด้านทักษะพิสัย (ด้านการปฏิบัติ) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย คือ ด้านพุทธิพิสัย (ด้านความรู้ความคิด) 3) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ได้แก่ ด้านการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน (X_4) และด้านการพัฒนาครูผู้สอน (X_3) ตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมดมีอำนาจในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 96 ($R^2 = 0.96$) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.98 มีค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ 0.065 สามารถเขียนสมการพยากรณ์การทดลองพหุคูณได้ดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $\hat{Y} = -0.304 + 0.729(X_4) + 0.331(X_3)$ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z} = 0.691(X_4) + 0.314(X_3)$

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, และพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

Abstract

This thesis aimed to: 1) to study the academic administration of school administrators in primary schools under the jurisdiction of the Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 3 2) To study the learning behaviors of

students in primary schools under the jurisdiction of the Chaiphaphum Primary Educational Service Area Office 3 3) To analyze the academic administration of school administrators that affects student learning behaviors in primary schools under the jurisdiction of the Chaiphaphum Primary Educational Service Area Office 3 The sample group for this research consisted of 127 primary schools under the Chaiphaphum Primary Educational Service Area Office 3. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table. Four informants were selected from each school, including one school director, one head of academic affairs, and two teachers, resulting in a total of 508 respondents

The research findings revealed that 1) Academic administration of school administrators in primary schools under the Chaiphaphum Primary Educational Service Area Office 3 was, overall, rated at the highest level. When considering each aspect individually, the highest mean score was found in instructional management, followed by teacher development and assessment of students' learning behaviors. The aspect with the lowest mean score was curriculum development. 2) Students' learning behaviors in primary schools under the Chaiphaphum Primary Educational Service Area Office 3, when analyzed by specific domains, revealed that the highest mean score was in the affective domain (attitudes and values), followed by the psychomotor domain (practical skills). The lowest mean score was in the cognitive domain (knowledge and thinking skills). 3) The aspects of academic administration of school administrators that significantly influenced students' learning behaviors were: assessment of students' learning behaviors (X_4) and teacher development (X_3). These predictor variables had a predictive power of 96% ($R^2 = 0.96$), with a multiple correlation coefficient (R) of 0.98, and a standard error of estimate of 0.065. statistically significant at the .05 level. The prediction equations can be written as follows The predicting equation of raw score $\hat{Y} = -0.304 + 0.729(X_4) + 0.331(X_3)$ The predicting equation of standard score $\hat{Z} = 0.691(X_4) + 0.314(X_3)$

Keywords: Academic Administration of School Administrators, Learning Behaviors of Students in Primary Schools, Academic Administration of School Administrators Affecting the Learning Behaviors of Students in Primary Schools

บทนำ

ในการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้น การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริม พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ให้เกิดการพัฒนาย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ วางแผน จัดกิจกรรม และส่งเสริมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนและบริบทของโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในรูปแบบที่เห็นได้ชัด เช่น ความกระตือรือร้นในการเรียน การมีวินัยในตนเอง ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การคิดวิเคราะห์ และการเรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันโรงเรียนประถมศึกษาหลายแห่งยังประสบปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการที่ไม่ต่อเนื่อง ขาดความชัดเจน และไม่สามารถปรับให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล ส่งผลให้พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนไม่พัฒนาเต็มศักยภาพ การศึกษาเรื่องนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการค้นหาความเชื่อมโยงระหว่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาให้มีคุณภาพและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560 : 15-17) การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจึงเป็นเป้าหมายหลักของหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 6 ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อีกทั้งในมาตรา 22 ยังระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมี

ความสำคัญที่สุด” กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2562, หมวด 6 มาตรา 22, 24, 29, 30, 36 พ.ร.บ. สภาครูฯ พ.ศ. 2546 มาตรา 48/ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2561 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร แหล่งที่มา คือ มาตรา 24 และ มาตรา 29 ของพ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติฯ กำหนดให้สถานศึกษามีอิสระในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ตลอดจนต้องส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตรอย่างเหมาะสม 1.1) การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน 1.2) การวางแผนและปรับปรุงหลักสูตรตามมาตรฐานการศึกษา 1.3) การส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน แหล่งที่มา มาตรา 22 ของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติฯ กล่าวถึงหลักการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ส่วนมาตรา 30 กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษานับสนุนการจัดทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เหมาะสม 2.1) การกำกับดูแลและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน 2.2) การจัดหาและสนับสนุนทรัพยากรการเรียนรู้ที่ทันสมัย 2.3) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาครูผู้สอน แหล่งที่มา พ.ร.บ. สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 48 ระบุให้ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ 3.1) การจัดอบรมและพัฒนาศักยภาพของครู 3.2) การสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองของครู 3.3) การติดตามและประเมินผลการพัฒนาครู 4) ด้านการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน แหล่งที่มา มาตรา 29 และ 36 ของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติฯ ให้สถานศึกษาต้องมีการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในรูปแบบหลากหลาย และใช้ผลประเมินเพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม 4.1) การกำหนดนโยบายและแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย 4.2) การส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่เหมาะสมกับเนื้อหาและศักยภาพของผู้เรียน 4.3) การนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงมีความสำคัญทั้งในเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติ เพราะจะเป็นแนวทางในการพัฒนาและยกระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา เพื่อให้

สามารถส่งเสริมศักยภาพนักเรียนได้อย่างเต็มที่ และเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายทางการศึกษาในอนาคตอย่างมีทิศทางและประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3
3. เพื่อวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัยไว้ ดังนี้ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ด้านส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำนวน 186 โรงเรียน (ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2567)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำนวน 127 โรงเรียน โดยได้จากการเปิดตารางเครซี มอร์แกน (Krejcie and Morgan) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอ

ใช้วิธีการเทียบบัญญัติไตรยางค์ การสุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก (Simple Random Sampling) มีผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน, หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ 1 คน, ครูผู้สอน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 508 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและสร้างขึ้น เพื่อรวบรวมข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุการทำงาน และตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือก ที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (force choice) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาครูผู้สอน 4) ด้านการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน 3 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 1) พุทธิพิสัย (ด้านความรู้ความคิด) 2) ทักษะพิสัย (ด้านการปฏิบัติ) 3) จิตพิสัย (ด้านเจตคติและค่านิยม) แบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scales) ของลิเคิร์ท (Likert) Rensis Likert (1961: 161) และได้กำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนัก เป็น 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผ่านประธานสาขาวิชาการบริหารการศึกษา เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการตอบแบบสอบถามจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2) ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

3) นำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อทำการวิเคราะห์ค่าทางสถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้จำแนกสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตารางที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

n=498

รายการ	กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	296	59.44
ชาย	202	40.56
รวม	498	100
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	158	31.73
31 – 40 ปี	230	46.18
41 – 50 ปี	87	17.47
มากกว่า 50 ปี	23	4.62
รวม	498	100
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ระดับปริญญาตรี	314	63.05
ระดับปริญญาโท	166	33.33
ระดับปริญญาเอก	18	3.61
รวม	498	100
ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	126	25.30
รองผู้บริหารสถานศึกษา/หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ	126	25.30
ครูผู้สอน	246	49.40

รายการ	กลุ่มตัวอย่างที่ตอบ	
	แบบสอบถาม	
	จำนวน	ร้อยละ
รวม	498	100
ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 1 ปี	50	10.04
1 - 5 ปี	133	26.71
6-10 ปี	188	37.75
11-15 ปี	90	18.07
มากกว่า 15 ปี	37	7.43
รวม	498	100

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 498 คน แยกตามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้ เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 296 คน คิดเป็นร้อยละ 59.44 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 40.56 อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 46.18 รองลงมาคือ ช่วงอายุ ต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 31.73 ช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 17.47 และน้อยที่สุด มีอายุ มากกว่า 50 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 4.62 ระดับการศึกษาสูงสุด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 314 คน คิดเป็นร้อยละ 63.05 รองลงมา คือ ปริญญาโท จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และน้อยที่สุดปริญญาเอก จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 3.61 ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอน จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 49.40 รองลงมา คือ รองผู้บริหารสถานศึกษา/หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 25.30 และตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 25.30

ประสบการณ์การทำงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง 6-10 ปี จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 37.75 รองลงมา คือ 1 - 5 ปี จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 26.71 11-15 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 18.07 น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 10.04 และน้อยที่สุด มากกว่า 15 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 7.43

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านจิตพิสัย (ด้านเจตคติและค่านิยม) ของนักเรียน ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3

พฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านจิตพิสัย (ด้านเจตคติและค่านิยม)	ระดับการบริหารงานวิชาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. นักเรียนมีความตั้งใจในการเรียนและแสดงความสนใจในเนื้อหา	4.89	0.41	มากที่สุด
2. นักเรียนเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นในการเรียนร่วมกัน	4.90	0.38	มากที่สุด
3. นักเรียนแสดงออกถึงความซื่อสัตย์สุจริตในการเรียนและการทำงาน	4.90	0.39	มากที่สุด
4. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานของตนเองและผู้อื่นในกิจกรรมการเรียนรู้	4.89	0.40	มากที่สุด
5. นักเรียนให้ความร่วมมือในการเรียนรู้กับครูและเพื่อน	4.90	0.35	มากที่สุด
6. นักเรียนแสดงความมีน้ำใจ ช่วยเหลือผู้อื่นในระหว่างการเรียนรู้	4.91	0.35	มากที่สุด
7. นักเรียนมีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเองและผู้อื่น	4.91	0.32	มากที่สุด
8. นักเรียนแสดงออกถึงความเคารพในวัฒนธรรมและกฎระเบียบของสถานศึกษา	4.87	0.43	มากที่สุด
9. นักเรียนยอมรับข้อเสนอแนะและนำไปปรับปรุงตนเองได้	4.89	0.43	มากที่สุด
10. นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	4.90	0.38	มากที่สุด
รวม	4.90	0.29	มากที่สุด

จากตาราง พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านจิตพิสัย (ด้านเจตคติและค่านิยม) ของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90, S.D. = 0.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับแรกคือ นักเรียนมีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเองและผู้อื่น ($\bar{X} = 4.91, S.D. = 0.32$) รองลงมาคือนักเรียนแสดงความมีน้ำใจ ช่วยเหลือผู้อื่นในระหว่างการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.91, S.D. = 0.35$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือ นักเรียนแสดงออกถึงความเคารพในวัฒนธรรมและกฎระเบียบของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87, S.D. = 0.43$)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการในทุกองค์ประกอบ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาครูผู้สอน การวัดและประเมินผล รวมทั้งพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารมีความตระหนักและให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานทางวิชาการอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา การส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และการดำเนินการประเมินผลอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน ทั้งนี้ผลการวิจัยดังกล่าวมีความสอดคล้องกับงานของกิ่งแก้ว เพ็ญศิลา (2558) ที่รายงานว่าการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งดำเนินการผ่านการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และจัดทำโครงสร้างหลักสูตรที่ชัดเจนมีส่วนสำคัญต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของศิริพร และหารเพชร (2562) ที่ระบุว่าสถานศึกษาที่พัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและท้องถิ่นสามารถยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผลการวิจัยด้านการวัดและประเมินผลยังสอดคล้องกับงานของศิริพร สระทองหน (2558) และพระบุญลัทธิ สุวรรณเดช (2561) ที่พบว่า สถานศึกษาที่มีการจัดทำระเบียบแนวทางการประเมินผลและดำเนินงานตามระบบคุณภาพจะช่วยให้ครูสามารถใช้ข้อมูลการประเมินเพื่อพัฒนาการสอนได้อย่างมีทิศทางและเกิดผลต่อผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม

ในส่วนของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร กับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า การบริหารงานวิชาการในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาครูผู้สอน และการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกและส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งสามด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานของสมชาย วงศ์สวัสดิ์ (2560) ที่รายงานว่าการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างชัดเจนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และสอดคล้องกับวิไลวรรณ พรหมศรี (2561) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าความสำเร็จในการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนมิได้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้บริหาร แต่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการดำเนินงานทางวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับประภาพร กุลบุตร (2562) ที่พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โดยเฉพาะการกำหนดวิสัยทัศน์และการนิเทศการสอนที่ชัดเจน มีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน และช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ

จากผลการวิจัยทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนในทุกมิติ ผู้บริหารที่สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ด้านวิชาการได้อย่างชัดเจน พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และดำเนินการวัดประเมินผลเพื่อใช้ข้อมูลพัฒนาการเรียนการสอน จะทำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดี มีความกระตือรือร้น ใฝ่รู้ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการในลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดภาวะผู้นำทางวิชาการและแนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนา (Assessment for Learning) ซึ่งมุ่งให้การประเมินเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่มุ่งยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะสูง มีคุณธรรม และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน ผลการวิจัยนี้จึงตอกย้ำว่า การบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพของผู้บริหารเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนและการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศในภาพรวม

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาครูผู้สอน และ ด้านการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ในรายละเอียดแต่ละด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด โดยผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ แต่การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชนยังอยู่ในระดับต่ำสุด ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยผู้บริหารสนับสนุนกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการใช้เทคโนโลยีในการสอน แต่ยังคงส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงให้มากขึ้น ด้านการพัฒนาครูผู้สอน มีระดับมากที่สุด โดยผู้บริหารสนับสนุนให้ครูพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการสอน แต่การส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการสอนยังอยู่ในระดับต่ำกว่า ด้านการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีการประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีการประเมินทั้งก่อน ระหว่าง และหลังเรียน อย่างไรก็ตาม การใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายยังต้องพัฒนาเพิ่มเติม สำหรับ พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านจิตพิสัย (เจตคติและค่านิยม) รองลงมาคือ ด้านทักษะพิสัย (การปฏิบัติ) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านพุทธิพิสัย (ความรู้ความคิด) โดยนักเรียนมีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง แสดงน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น มีวินัยในการทำงาน และสามารถคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงความรู้กับสถานการณ์จริงได้ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางสถิติระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนพบว่า ไม่มีภาวะร่วมเส้นตรงเชิงพหุ (Multicollinearity) โดยค่าความทนทาน (Tolerance) อยู่ระหว่าง 0.100–0.352 และค่า VIF อยู่ระหว่าง 2.84–10.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่าปัจจัยการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน (X_4) ด้านการพัฒนาครูผู้สอน (X_3) โดยตัวแปรทั้งสองมีอำนาจในการพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนได้ถึง ร้อยละ 96 ($R^2 = 0.96$) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.98 และค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 0.065 แสดงให้เห็นว่าการบริหารงาน

วิชาการของผู้บริหาร โดยเฉพาะในด้านการประเมินและพัฒนาครู มีผลต่อการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับสูงมาก **ข้อเสนอแนะ** 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร ควรมีการปรับปรุงการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของสถานศึกษา และเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น 2) ด้านการวัดและประเมินผล ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ครูสร้างและพัฒนา เครื่องมือวัดและประเมินผล ส่งเสริมครูให้ได้รับความรู้ผ่านการอบรมในเรื่องของรูปแบบเครื่องมือวัด และประเมินผลได้มาตรฐานและมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด **ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป** 1) ควรมีการวิจัยแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยเจาะลึกในรายละเอียดของ ขอบข่ายงานวิชาการในทุก ๆ ด้านเพื่อจะได้แนวทางในการบริหารงานวิชาการต่อไป 2) ควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการวิจัย ใช้วิธีการวิจัยที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น รวมถึงเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนางานวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 3. บทบาทของครูและผู้บริหารในการสนับสนุนการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กุลทรัพย์ ศิริธรรม. (2559). ธรรมะกับการบริหาร. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา.
- จิราภรณ์ รัตนวงศ์. (2561). การบริหารงานวิชาการ: แนวทางพัฒนาและควบคุมกิจกรรมด้านการศึกษา. วารสารการบริหารการศึกษา, 9(2), 45-60.
- ชลธิชา สันติธ. (2563). การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารศึกษาศาสตร์, 15(3), 112-130.
- ชัยรัตน์ อรุณพิบูล. (2563). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา. วารสารบริหารการศึกษา, 8(1), 99-120.
- ณัฐวุฒิ เทพมณี. (2566). การมีส่วนร่วมของครูในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในบริบทท้องถิ่น. วารสารวิจัยการศึกษา, 18(2), 44-59.
- ธัญญารัตน์ วงศ์ปัญญา. (2566). การนิเทศภายในและการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมผู้เรียน. วารสารเทคโนโลยีการศึกษา, 21(1), 77-92.
- ปฐวี ทองยศ. (2567). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. วารสารเทคโนโลยีและการศึกษา, 5(1), 15-30.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2557). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.

- พิชญ์สินี มณีจันทร์. (2568). ภาวะผู้นำเชิงจิตวิญญาณของผู้บริหารสถานศึกษา. วารสารการบริหารการศึกษาเชิงพุทธ, 3(1), 1–20.
- พิชิต สุวรรณ. (2562). การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา. วารสารนวัตกรรมการศึกษา, 10(1), 45–65.
- วิภาวรรณ ศิริพัฒน์. (2561). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน: หลักการและแนวปฏิบัติ. วารสารวิชาการการศึกษา, 10(2), 150–170.
- วิไลวรรณ พรหมศรี. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ผู้บริหารกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน. วารสารวิจัยการบริหารการศึกษา, 6(1), 33–48.
- ศิวพร และ หารเพชร. (2562). การพัฒนาหลักสูตรและผลต่อคุณภาพผู้เรียน. วารสารวิจัยทางการศึกษา, 14(3), 19–35.
- ศิริพร สระทองหน. (2558). ระบบประเมินผลผู้เรียนตามมาตรฐานคุณภาพ. วารสารศึกษาศาสตร์, 9(1), 88–101.
- ศรีสุตา มั่งคั่ง. (2561). การบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมคุณธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วารสารวิจัยทางการศึกษา, 11(1), 88–102.
- อมรเทพ สุขสมบูรณ์. (2565). นโยบายและแนวทางการพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ. วารสารวิชาการนโยบายศึกษา, 14(2), 67–85.
- อรรณ ชินวัฒน์. (2565). การบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21. วารสารพัฒนาการศึกษา, 7(1), 101–118.
- อุษา สุดสงวน. (2561). การนิเทศการศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 22(1), 75–88.